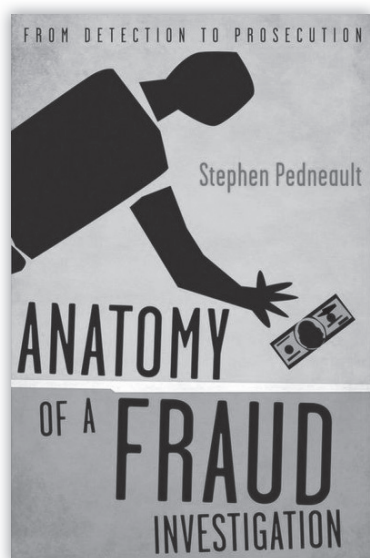

Anatomy of a Fraud Investigation

ผู้เขียน : Stephen Pedneault

สำนักพิมพ์ : John Wiley and Sons, Ltd, Publication (2010)

กรณีการทุจริตฉ้อฉลส่วนใหญ่ โดยเฉพาะการขโมย การยักยอก มักจะไม่ใช่ข่าวมากนัก หรือที่เป็นข่าวใหญ่โตปรกฏตามสื่อ นั้นมักจะมาจากความพยายามเป็นแรมเดือนหรือแรมปี ในกระบวนการติดตามสืบสวน หนังสือแนะนำฉบับนี้พยายามก้าวลึกไปในสิ่งที่เกิดขึ้นระหว่างการสืบสวนกรณีทุจริตฉ้อฉลที่เกิดขึ้น โดยยกเอากรณีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงนำมาเป็นเรื่องเล่า แสดงให้เห็นถึงกระบวนการความคิดเชิงสืบสวนตั้งแต่เริ่มต้นจากการมีเบาะแส นำไปสู่การทำงานของ forensic accountant และจบลงที่กระบวนการยุติธรรมในชั้นศาล

ผู้เขียนคือคุณ Stephen Pedneault มีประสบการณ์ยาวนาน 22 ปีในแวดวงนี้ เหตุการณ์ที่นำมาเป็นกรณีศึกษาในหนังสือเล่มนี้คือการยักยอกเงินขององค์กรที่ไม่แสวงหากำไรองค์กรหนึ่ง โดยผู้ช่วยการบัญชี ซึ่งพบว่าเป็นข่าวคราวอื้อฉาวเพียงวันแรกที่มีการออกหมายจับผู้กระทำความผิด

แต่หลังจากนั้นก็ไม่ใช่ข่าวอีกเลย ซึ่งผู้เขียนหนังสือประมาณการโดยประสบการณ์ว่าสถิติการยกยอกเงินขององค์กรมีอยู่เพียง 1 ใน 9 เท่านั้นที่เรื่องราวความผิดถูกนำออกมาตีแผ่ในวงกว้าง ที่เหลืออีก 8 ใน 9 มักเป็นการดำเนินการจัดการอย่างเงียบๆ ภายในและไม่ปรากฏเป็นข่าวตามสื่อ

เนื้อหาในหนังสือจึงใจเล่ายละเอียดที่มักจะมองข้ามกัน เช่นการได้มาซึ่งเบาะแสในขั้นแรก ใครทำงานเบื้องหลังในการตรวจดูรายละเอียดต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสมุดแยกประเภทเอกสารทางการเงิน และหลักฐานอื่นๆ สถานที่ที่ใช้เก็บเอกสารหลักฐานทั้งหมด ใครเป็นพยานและจะนำสืบทราบได้อย่างไรว่าผู้กระทำผิดดำเนินการโดยลำพังหรือมีผู้สมรู้ร่วมคิดด้วย ถ้าหากมีข้อมูลในคอมพิวเตอร์จะเก็บหลักฐานให้มากที่สุดได้อย่างไรเป็นต้น เหล่านี้เป็นรายละเอียดที่ผู้อ่านจะรู้สึกเหมือนได้เข้าไปร่วมในกระบวนการสืบสวนด้วยตนเองทีเดียว

หนังสือเล่มนี้มีลักษณะเด่นคือการสอดแทรก Learning Point และ Fraud Facts ที่น่าสนใจตลอดทุกตอน (มีทั้งหมด 14 ตอน) Learning Point เป็นการชี้ประเด็นในรายละเอียดของการทำงานซึ่งผู้ที่ไม่มีประสบการณ์สามารถจดจำไปใช้ได้ อาทิ การไม่เตรียมสถานที่ในการสอบสวนผู้ต้องหาในการกระทำผิดทำให้ได้ข้อมูลแบบไม่สิ้นไหลเสียอีก ทำให้มีเวลาที่จะคิดคำตอบล่วงหน้าซึ่งช่วยอุปสรรคใหญ่ต่อการสืบสวนได้ สำหรับ Fraud Facts เป็นการให้สถิติข้อเท็จจริงหลายประการที่น่าสนใจ อาทิเช่น คำที่มักใช้เป็น passwords 10 คำในโลก online เป็นต้น

สิ่งที่น่าสนใจในหนังสือตลอดทั้งเล่มคือแง่คิดหรือต้นเชิงพฤติกรรม ยกตัวอย่างเช่นในตอนที่ 6 กล่าวถึงตัวผู้สัมภาษณ์ นักบัญชีนิติวิทยา (forensic accountant) ควรคำนึงถึงสถานการณ์ว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ต้องการความช่วยเหลือส่วนตัวหรือไม่ ผู้สัมภาษณ์ควรนั่งตรงไหน ผู้ถูกสัมภาษณ์ควรนั่งจุดใด ให้เก้าอี้นั่งหันหน้าเผชิญกันหรือไม่ ผู้ถูกสัมภาษณ์ควรนั่งหันหลังให้หรือไม่ ให้ประตูของห้องในห้องควรมีหน้าต่างหรือไม่ ผู้ถูกสัมภาษณ์ควรมีรูปแขวนหรือเปล่า หรือระหว่างการสัมภาษณ์ให้ผู้ตอบร้องไห้โฮออกมาจะอย่างไร เหล่านี้เป็นรายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ ที่ไม่อาจมองข้ามไปและต้องคิดเตรียมไว้ล่วงหน้าถ้าหากต้องการให้กระบวนการสอบสวนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

โดยสรุป หนังสือเล่มนี้ใช้รูปแบบการเล่าเรื่องเพื่อฉายให้เห็นกระบวนการทำงานการสืบสวนการทุจริตฉ้อฉล แต่ด้วยขั้นตอนกระบวนการ สิ่งหนึ่งที่ผู้คิดขึ้นมาหลังจากอ่านหนังสือเล่มนี้จบคือหน่วยงานประเภทองค์กรการกุศลไม่แสวงหากำไรต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นวัด มูลนิธิ สมาคม องค์กรโรงพยาบาล โรงเรียน มหาวิทยาลัย องค์กรสงเคราะห์ต่างๆ และล่าสุดหน่วยงานที่รับบริจาคช่วยผู้ประสบภัยพิบัติธรรมชาติเป็นจุดบอดหนึ่งที่เป็นช่องทางโอกาสในการทุจริตฉ้อฉลได้โดยง่าย สมควรวางระเบียบควบคุมการเงินควบคุมภายใน และรายงานทางการเงินให้รัดกุมเพื่อล้อมคอกก่อนวัวหายแทนที่จะต้องเสียเวลาเสียทรัพยากรมากมายเพื่อติดตามสืบหาสืบสวนจับกุมดำเนินคดีผู้ลักลอบ ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุเสียมากกว่า